

Sygn. akt II CZ 128/10

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Dariusz Zawistowski

SSA Anna Kozłowska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Anny B. i Jana B.

przeciwko Skarbowi Państwa – Szefowi Wojskowego Zarządu

Infrastruktury w P.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 listopada 2010 r.,

zażalenia powodów

na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 2 lipca 2010 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 2 lipca 2010 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną powodów od wyroku tego Sądu z dnia 15 grudnia 2009 r. wskazując w uzasadnieniu, że powodowie, wobec wszczęcia sprawy przed 10 marca 2007 r. (art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – Dz. U. Nr 21, poz. 123), zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1 398), mieli obowiązek uiszczenia od skargi kasacyjnej opłaty podstawowej w kwocie 30 zł. Powodowie wnosząc skargę nie dopełnili obowiązku uiszczenia tej opłaty a zważywszy, że skargę złożył profesjonalny pełnomocnik, przy czym opłata podstawowa ma charakter opłaty w wysokości stałej, skarga podlegała odrzuceniu na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. Przepis ten ma bowiem nadal zastosowanie do postępowań wszczętych przed 1 lipca 2009 r. to jest przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. – o zmianie ustawy kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571).

Zażalenie na to postanowienie złożyli powodowie domagając się jego uchylenia. Zarzucili naruszenie art. 130² § 3 k.p.c. wskazując na brak podstaw do zastosowania tego przepisu, a nadto wskazali, że po wydaniu postanowienia z dnia 9 kwietnia 2010 r. o zwolnieniu ich od kosztów sądowych powinni byli zostać wezwani do uiszczenia opłaty podstawowej co nie nastąpiło.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny słusznie dostrzegł, że poczynając od postępowania przed Sądem II instancji zastosowanie w sprawie mają przepisy ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.). Przepisy tej ustawy z dniem 10 marca 2007 r. uległy zmianie, jednakże zgodnie z art. 2 ustawy zmieniającej (ustawa z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – Dz. U. Nr 21/2007 r., poz. 123) do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy (zmieniającej) stosuje się przepisy dotychczasowe. Ustawą zmieniającą uchylono art. 14 ust. 2

stanowiący o obowiązku strony zwolnionej od kosztów sądowych uiszczenia opłaty podstawowej. Powodowie postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2010 r. zostali zwolnieni od opłaty należnej od skargi kasacyjnej. Uwzględniając jednak treść przytoczonego powyżej przepisu art. 2, należało przyjąć, że w sprawie, jako wszczętej przed 10 marca 2007 r., nadal ma zastosowanie art. 14 ust. 2. Zatem, mimo zwolnienia od opłaty od skargi kasacyjnej, powodów obarczał obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej. Sąd Apelacyjny odrzucając skargę kasacyjną wyraził pogląd, że opłatę tę winien był uiścić pełnomocnik powodów bez wezwania z uwagi na stały charakter tej opłaty w rozumieniu art. 130² § 3 k.p.c., a także z uwagi na stosowanie tego przepisu, mimo jego uchylenia, nadal w sprawach wszczętych przed dniem 1 lipca 2009 r. to jest przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz.1571).

Charakter opłaty podstawowej jako opłaty stałej został przesądzony w orzecznictwie Sądu Najwyższego i ten nurt orzecznictwa należy podzielić (por. postanowienie z dnia 21 marca 2007 r. I CZ 16/07, uchwała z dnia 10 stycznia 2007 r. III CZP 134/06).

Pozostaje jedynie zagadnienie stosowania nieobowiązującego od 1 lipca 2009 r. art. 130² § 2 k.p.c. Powołany przepis stanowiący, że sąd odrzuca bez wezwania o uiszczenie opłaty m.in. środki odwoławcze i środki zaskarżenia wniesione przez adwokata lub radcę prawnego podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia, został uchylony ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571). Ustawa ta weszła w życie z dniem 1 lipca 2009 r., a przepis przejściowy, w art. 8 ust. 1 stanowi, że przepisy ustawy stosuje się do postępowań wszczętych po dniu jej wejścia w życie. Wykładnia tego przepisu nie może być dokonywana bez uwzględnienia zmian w k.p.c. dotyczących postępowania kasacyjnego, wprowadzonych ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 172, poz. 1804). W następstwie tych zmian postępowanie kasacyjne utraciło charakter postępowania w trzeciej instancji, skarga kasacyjna stała się instrumentem kontroli

zgodności z prawem prawomocnych orzeczeń, a tym samym legalności działania sądów powszechnych. Ten szczególny charakter postępowania kasacyjnego prowadzi do wniosku, że złożenie skargi kasacyjnej po dniu 1 lipca 2000 r. jest, w rozumieniu art. 8 ust.1. ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571), nowym postępowaniem wszczętym po dniu jej wejścia w życie. Oznacza to tym samym, że do postępowania wywołanego taką skargą mają zastosowanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu nadanym tą ustawą. Takie też stanowisko zostało wyrażone w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. postanowienia z dnia 8 stycznia 2010 r. IV CZ 107/09, z dnia 3 lutego 2010 r. II CZ 91/09, z dnia 3 lutego 2010 r. II CZ 79/09). Jego konsekwencją była potrzeba rozważenia skutków uchylecia art. 130² § 3 k.p.c. skoro przepis ten nie znajduje zastosowania do skarg kasacyjnych wniesionych po dniu 1 lipca 2009 r. Zagadnienie to stało się przedmiotem uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2010 r. II UZP 4/10, której Sąd Najwyższy postanowił nadać moc zasady prawnej. W myśl tej uchwały wiążącej – zgodnie z art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240/2002r., poz. 2052 ze zm.) – wszystkie składy Sądu Najwyższego „nieopłacona skarga kasacyjna złożona przez adwokata lub radcę prawnego po wejściu z życie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571) podlega odrzuceniu w razie niewykonania zarządzenia wzywającego do opłacenia skargi (art. 398⁶ § 2 w związku z art. 130 § 1 k.p.c.)”.

W świetle powyższego zaskarżone postanowienie nie mogło się ostać. Rzeczą Sądu Apelacyjnego będzie zatem wezwanie pełnomocnika powoda do uiszczenia opłaty należnej od wniesionej skargi kasacyjnej.

Z tych też przyczyn na podstawie art. 394¹ § 2 k.p.c. w związku z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.